

Sosnowiec 26.06.2019 r.

ZASTĘPCA PREZYDENTA

mgr inż. Jeremiasz Świączkowski

PREZYDENT

ARKADIUSZ CHYLIŃSKI

Komisja Oświaty
Rady Miejskiej
w miejscu

Systemowa opieka nad dziećmi i młodzieżą niepełnosprawną.

Ustawa „Prawo oświatowe” zapewnia możliwość pobierania nauki dostosowując treści, metody i formy pracy do możliwości psychofizycznych uczniów oraz zapewnia korzystanie z opieki i pomocy psychologiczno – pedagogicznej. Umożliwia pobieranie nauki we wszystkich typach placówek oświatowych dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi.

Zgodnie z Ustawą placówki te obejmują: przedszkola, szkoły podstawowe i ponadpodstawowe.

Aktualnie w Mieście funkcjonują nw. placówki kształcące dzieci i młodzież niepełnosprawną:

- Przedszkole Miejskie nr 43 z oddziałami logopedycznymi, ul. Boh. Monte-Cassino,
- Przedszkole Miejskie nr 55 z oddziałami specjalnymi, ul. Akacja,
- Przedszkole Miejskie nr 56 z oddziałem specjalnym, ul. Jagiellońska,
- Szkoła Podstawowa Specjalna nr 30, ul. Sucha,
- Szkoła Podstawowa nr 38 w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 5, ul. Boh. Monte Cassino,
- Zespół Szkół Specjalnych nr 4, ul. Franciszkańska, w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa Specjalna nr 44 i Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy,
- Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna ul. Szymanowskiego w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, ul. Kilińskiego.

W Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 5 przy ul. Boh. Monte Cassino 46 oraz w Zespole Szkół Specjalnych nr 4 przy ul. Franciszkańskiej 5a najmłodsze dzieci uczestniczą w zajęciach rehabilitacyjno-rewalidacyjnych, podczas których realizowane są zajęcia w ramach wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. Ww. zajęciami objęte są dzieci od urodzenia do rozpoczęcia nauki szkolnej. Ponadto od 2018 roku w ZSS nr 4 nauczyciele specjaliści w ramach rządowego programu „Za życiem” realizują m.in. zajęcia rehabilitacyjne, logopedyczne, SI z dziećmi objętymi WWR, jak również dziećmi zgłaszającymi się do placówki i wymagającymi specjalistycznego wsparcia.

System oświaty zapewnia kształcenie, opiekę, rehabilitację i rewalidację dzieciom i młodzieży od urodzenia do ukończenia 24 bądź 25 roku życia. Największym problemem leżącym poza sferą oświaty jest zapewnienie przyszłości i dalszej możliwości usprawniania, utrwalania nabytych umiejętności szkolnych i pozaszkolnych uczniom opuszczającym szkołę. Absolwenci, którzy ze względu na swoją niepełnosprawność nie mogą zaistnieć na rynku pracy, mają możliwość uczestnictwa w Warsztatach Terapii Zajęciowej, które realizują zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędnych do możliwie samodzielnego i aktywnego życia.

W Sosnowcu działają następujące warsztaty terapii zajęciowej:

- Warsztat Terapii Zajęciowej przy Fundacji im. Brata Alberta, ul. Mikołajczyka 55,
- Warsztat Terapii Zajęciowej TPD, ul. Jodłowa 1,
- Środowiskowy Dom Samopomocy z miejscami hostelowymi - rotacyjnymi, ul. Grota Roweckiego 2.

W związku z koniecznością utworzenia systemowej opieki nad osobami niepełnosprawnymi dyrektor **Zespołu Szkół Specjalnych nr 4** podejmowała różnorodne działania mające na celu wypracowanie takiego systemu. Wiele lat poszukiwała rozwiązań na miarę XXI wieku. Zawsze liczyła się poprawa funkcjonowania podopiecznych pobierających naukę w szkołach wchodzących w skład Zespołu Szkół Specjalnych nr 4. Sednem patrzenia na problem niepełnosprawności było holistyczne podejście do człowieka obejmujące zarówno całość jego funkcjonowania, ale i całe jego życie zarówno jako dziecka, człowieka dorosłego aż po wiek dojrzały. Ten sposób patrzenia wpłynął na tworzenie spójnego systemu, który został nazwany „Światem Idealnym”. To strategia systemowej integracji społecznej i rehabilitacji zawodowej osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną oparta na stworzeniu systemu wsparcia na wszystkich szczeblach ich edukacji i rehabilitacji społecznej. Celem Świata Idealnego jest przede wszystkim:

- reintegracja społeczna i zawodowa, maksymalne usamodzielnienie osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem – mieszkania zintegrowane, treningowe, praca;
- system wsparcia, edukacji, terapii, rehabilitacji dla dzieci, młodzieży, osób dorosłych z głębszą niepełnosprawnością intelektualną i sprzężeniami;
- organizacja przestrzeni dydaktyczno-naukowej oraz edukacyjno-wychowawczej, współpracy naukowej;
- przywrócenie możliwości obcowania ze zwierzętami w ramach hipoterapii, jazdy konnej, dogoterapii i innych terapii wspomagających;
- stworzenie przestrzeni zachęcającej do dialogu społecznego.

Projekt powstał z marzeń o lepszym, bezpiecznym, przewidywalnym, „Idealnym Świecie” takim, w którym osoby potrzebujące wsparcia, pomocy, wielorako niepełnosprawne potrafią żyć z uśmiechem, w zgodzie i równowadze, na miarę swoich możliwości.

Kluczem do działań podejmowanych przez szkołę była systemowa pomoc rodzinie i dziecku. Inicjatywa polegała na zbudowaniu systemu wsparcia, mającego na celu zmniejszenie dysproporcji w poziomie życia osób niepełnosprawnych i pełnosprawnych, zapobiegającego niepożądanym zjawiskom społecznym (wykluczeniu, marginalizacji), poprzez stworzenie spójnego i efektywnego systemu edukacji, rehabilitacji, opieki, zapewnienie terapii dzieciom począwszy od wczesnego wspomaganie aż po wiek dojrzały. Świat Idealny to praca ponad podziałami – wiadomo, że dziecko, uczeń czy osoba dorosła musi funkcjonować przez całą dobę, a nie tylko w czasie, który Ministerstwa Edukacji, Zdrowia czy Polityki Społecznej przeznaczyły na pracę edukacyjną, czy terapeutyczną. Koncepcja wraz z realizacją ww. projektu otrzymała nagrodę Prezydenta RP B. Komorowskiego w ogólnopolskim konkursie dla samorządów „Dobry Klimt dla Rodziny”. Ponadto UŚ w Katowicach w roku 2015 r. uhonorował dyrektora Zespołu Szkół Specjalnych nr 4 i Centrum Usług Społecznych i Wsparcia tytułem Lidera Dobrych Praktyk.

Autorska koncepcja wsparcia dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną na terenie Miasta Sosnowca w obszarze mieszkalnictwa, pracy, czasu wolnego jest już naukowym standardem, na który często powołuje się w swoich badaniach Zespół Wydziału Pedagogiki Specjalnej UŚ Katowice.

System obejmuje:

- Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dziecka w ZSS4,
- Zespół Szkół Specjalnych Nr 4 w Sosnowcu,
- Ogród Polisenoryczny,
- Środowiskowy Dom Samopomocy,
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej oraz miejsca hostelowe – rotacyjne,
- fundację Instytut Twórczej Integracji:
  - współorganizowanie pracy w tym S3 Sosnowieckiej Spółdzielni Socjalnej,
  - cztery mieszkania zintegrowane,
  - mieszkanie treningowe,
  - transport osób z niepełnosprawnością,
  - opieka nad 4 końmi przeznaczonymi do hipoterapii,
  - realizacja projektów, grantów.

Wczesne Wspomaganie Rozwoju Dziecka przy Zespole Szkół Specjalnych nr 4 powołane zostało od 1 września 2008. Terapią objętych jest obecnie 296 dzieci w wieku od 1 tygodnia życia do rozpoczęcia nauki szkolnej. Zajęcia odbywają się w dobudowanym skrzydle szkoły, wyposażonym w nowoczesny sprzęt edukacyjno - rewalidacyjny. Budynek powstał w ramach realizacji projektu POKL Województwa Śląskiego na lata 2007-2013; Priorytet VIII infrastruktura edukacyjna, działanie 8.2 infrastruktura placówek oświaty z udziałem finansowym Gminy Sosnowiec. Zajęcia prowadzone są w 15 salach wyposażonych w specjalistyczny sprzęt niezbędny do realizacji zadań wynikających z potrzeb dzieci.

Obecnie wdrażany jest rządowy projekt „Za życiem”: kompleksowe wsparcie dla rodzin - zapewnienie realizacji zadań wiodącego ośrodka koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczego na obszarze powiatu. Okres realizacji przypada na lata 2017-2021, zajęcia realizowane są w zależności od potrzeb dziecka – dodatkowe usługi terapeutów, fizjoterapeutów, psychologów, logopedów i innych specjalistów w wymiarze:

- 2017 r. – 1056 godz.,
- 2018 r. – 8060 godz.,
- 2019 r. – 9100 godz.,
- 2020 r. – 11440 godz.,
- 2021 r. – 11444 godz.

Zespół Szkół Specjalnych nr 4, w skład którego wchodzi: Szkoła Podstawowa Specjalna nr 44 i Szkoła Przystosowująca do Pracy posiada bogato wyposażone sale do terapii specjalistycznej: sale SI (integracji sensomotorycznej), Snoezelen, muzykoterapii – w tym metody Petera Hessa - terapia dźwiękiem obniżająca poziom napięcia i stresu i tym samym wzmacnia możliwości uczenia się, z bogatym instrumentarium etnicznym, instrumentarium C. Orffa, sale do: ceramiki, szkła artystycznego, papieru czerpanego, wełny filcowanej, pracownia tyflopädagogiki, tyfloakustyki, logopedii, Montessori, pracownia ploterowa, graficzno-recyklingowa.

Metodę M. Montessori, metodę Dobrego Startu, elementy metody Domana, metodę J. Cieszyńskiej dostosowano do potrzeb podopiecznych. W szkole działa grupa teatralna – w konwencji czarnego teatru. Pion rehabilitacyjny to: hydroterapia, fototerapia, masaż mechaniczny, siłownia, synkopa wielostanowiskowa, grota solna, tężnia solankowa. W terapii małych dzieci korzysta się z metody NDT Bobath, Bobath Baby, Mc Kenzie, Lennert-Shrot. Placówka dysponuje kombinezonami DUNAG 01 i 02.

Stosuje kinesiologię taping już u niemowlaków w ramach WWR. Terapie wspomagające to: hipoterapia, dogoterapia i felinoterapia. W hipoterapii pracują dwa konie i dwa kuce. Zajęciami objęte są dzieci WWR oraz ZSS4. Obecnie 3 osoby posiadają uprawnienia do prowadzenia zajęć.

Dogoterapia jest formą terapii kontaktowej ze zwierzętami. Jest stosowana jako wsparcie dla rehabilitacji przy różnego rodzaju dysfunkcjach zdrowotnych, czy społecznych. W placówce zajęcia prowadzą terapeuci, będący zarazem pracownikami szkoły. Ukończyli oni odpowiednie szkolenia przygotowujące do prowadzenia zajęć kontaktowych. Sześcioro z nich ma swoje psy, po odpowiednich szkoleniach.

Felinoterapia to jedna z form animaloterapii. Zajęcia z udziałem kotów odbywają się w szkole regularnie. W szkole mieszkają dwa koty. Wszystkie sale specjalistyczne zostały wyposażone ze środków: Fundacji Timken, z Fundacji Caterpillar, Arcelor Mittal, ING Dzieciom, projektów z udziałem środków UE „Mamy szansę, damy radę. Program rozwojowy uczniów niepełnosprawnych ZSS nr 4”, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki; Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach; Działanie 9.1: Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty; Poddziałanie 9.1.2: Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych. Łączna ilość uczniów – 126, w tym:

- grupy z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim - zespoły rewalidacyjno – wychowawcze,
- klasy edukacyjno - terapeutyczne dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną i autyzmem,
- dzieci z zaburzeniami układu ruchu (poruszające się na wózkach inwalidzkich), sprzężeniami i wielorakimi deficytami.

Realizacja projektu przeciwdziałania „deficytowi braku kontaktu z naturą” (we współpracy z Uniwersytetem Śląskim – Instytut Pedagogiki Specjalnej) zakłada poznawanie świata przez zmysły w bezpośrednim kontakcie z przyrodą. Uczestniczenie w czynnościach ogrodniczych rozwija sprawności i umiejętności przydatne w życiu. Naturalny rytm pór roku porządkuje rytm życia dziecka i ma wpływ na rozwój świadomości, pojęć czasowych. Efektywne uczenie się odbywa przez praktyczne działanie i bezpośrednio doświadczanie i przeżywanie. Zbudowano rabaty ziołowe, warzywne, założono poletko lawendy, rabaty z truskawkami.

Zrealizowane projekty we współpracy z Fundacją ING Dzieciom to budowa szklarni i domku ogrodowego dla dzieci. Jest to możliwość prowadzenia zajęć na świeżym powietrzu, dobrze wpływa na kondycję fizyczną i zdrowie. Podczas zajęć uczniowie zdobywają praktyczną wiedzę o roślinach, ich pielęgnacji, najbliższym środowisku przyrodniczym, a wykonując pracę pielęgnacyjną, kształcą prawidłową postawę do świata przyrodniczego i przygotowują się do pracy zawodowej - zdobywają proste umiejętności ogrodnicze.

Prowadzenie zajęć w tężni solankowej. Pomieszczenie jest miejscem do prowadzenia zajęć logopedycznych oraz z zakresu funkcjonowania.

21 listopada 2017 podpisane zostało porozumienie pomiędzy Uniwersytetem Śląskim w Katowicach, Gminą Sosnowiec, a ZSS4 w sprawie współpracy dydaktyczno-naukowej. Obecnie jako szkoła ćwiczeń prowadzony jest szereg działań od aktywnego wolontariatu studentów, prac badawczych, prac magisterskich, licencjackich. Współpraca z UŚ obejmuje również współorganizację konferencji naukowych „W przestrzeni niepełnosprawności. Edukacja. Kultura. Terapia” oraz „Współczesne tendencje w badaniach nad niepełnosprawnością. Metody. Obszary. Działanie”.

W ciągu lat nawiązywano współpracę z ośrodkami pokrewnymi w Niemczech, Anglii, Holandii, Szwajcarii i Izraelu.

Środowiskowy Dom Samopomocy i Dzienny Dom Pomocy Społecznej, ul. Grota-Roweckiego 2 świadczy usługi z zakresu pomocy osobom niepełnosprawnym intelektualnie w ich readaptacji i rehabilitacji. Zapobiega degradacji psychofizycznej poprzez integrację z otoczeniem i aktywizację społeczną. Wypełniając zadania wpisane w swoją działalność, placówka uczestniczy w tworzeniu wsparcia środowiskowego i samopomocy poprzez kształtowanie świadomości społeczeństwa w zrozumieniu problemów osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Instytut Twórczej Integracji - fundacja utworzona została w kwietniu 2011r. i podzielona na trzy obszary pracy.

1. CENTRUM PROFILAKTYKI SYSTEMOWEJ
2. CENTRUM DIAGNOZY I TERAPII
3. CENTRUM TWÓRCZEJ INTEGRACJI

Od października 2013 r. istnieje **S3 Sosnowiecka Spółdzielnia** – to miejsca pracy dla 5 osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną. Powstała spółdzielnia zajmuje się produkcją przedmiotów dekoracyjnych i użytkowych – ceramika, szkło. Pracownicy, to absolwenci i podopieczni placówek opieki i kształcenia specjalnego. Ich godne życie to możliwość pracy, która musi przebiegać pod opieką i ze wsparciem terapeutów.

Mieszkania zintegrowane:

W lipcu 2014 r. z inicjatywy ITI, pilotażowo uruchomiono mieszkanie zintegrowane przy ul. Niweckiej (jednocześnie treningowe, wspólnotowe i interwencyjne) dla 7 osób z niepełnosprawnością w stopniu głębszym. Projekt realizowany jest w ramach „Małego Granta” z funduszy Gminy Sosnowiec do dnia obecnego. Kolejne tego typu mieszkanie zintegrowane uruchomiono w czerwcu 2017 r. przy ul. Chemicznej. W 2018 r. przy ul. Przejazd - utworzono mieszkanie chronione - wspierane dla 7 osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną, w tym z autyzmem, zgodnie z działaniem 4.7 Programu „Za życiem” oraz kolejne w ramach projektu „Samo-Dzielni! W życiu” – treningowe, ul. Małachowskiego. Dotychczasowe doświadczenia wskazują, iż taka forma rehabilitacji społecznej jest efektywna, a jednocześnie tańsza niż całościowa opieka instytucjonalna. Powierzchnia mieszkań to ok. 120-136 m, są to zazwyczaj: 3-4 sypialnie, 2 łazienki, pokój dzienny z kuchnią i jadalnią – w pełni dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo.

Rozpowszechnienie takiej metody integracji z pewnością wpływa na obniżenie poziomu sporego dystansu społeczeństwa do niepełnosprawności i osób z niepełnosprawnością. Prowadzenie mieszkania dla osób niepełnosprawnych, powiązanego z siecią rehabilitacji i wsparcia funkcjonujące w naszej Gminie i jest również powszechnym standardem w Europie, zapewnia osobom niepełnosprawnym podmiotowość i autonomię. Pod opieką jest obecnie 26 osób w wieku od 20 - 56 lat. W maju 2019 r. Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przyznało środki na realizację kolejnego mieszkania w ramach projektu „Za życiem”. Kolejne mieszkanie powstanie na ulicy Przejazd.

Pozyskane środki w ramach programów Projektów Erasmus + :

a) Projekt Aurora 04.2019 - 04.2020

- Konkurs wniosków 2018 Runda 3 KA3 - W sparcie reform politycznych, KA347 - Dialog między młodzieżą i osobami odpowiedzialnymi za politykę.

b) międzynarodowa wymiana wolontariatu studentów 2018, 2019.

c) Polsko - Ukraińska wymiana młodzieży FRSE Sosnowiec - Lwów 07 - 09. 2019 Ośrodek Dżereło

Beneficjentami projektów są uczniowie, absolwenci ZSS4 oraz podopieczni DDPS, mieszkańcy mieszkań zintegrowanych. W lipcu 2019 odbędzie się tygodniowa wizyta 15 uczniów i absolwentów ZSS4 we Lwowie, a rewizyta gości – 15 osób z niepełnosprawnością we wrześniu 2019.

Ogród Polisensoryczny (w zarządzie trwałym ZSS4) – miejsce ogólnodostępne, otwarte dla mieszkańców Miasta, a jednocześnie miejsce edukacji, treningu, przygotowania do pracy niepełnosprawnych uczniów. Dostosowanie sosnowieckiego Parku Harcerskiego do potrzeb osób niepełnosprawnych jest kompleksową odpowiedzią na potrzeby grup wykluczonych, w zakresie ich aktywizacji zawodowej i społecznej o działaniu długofalowym. Jest to obszar zachęcający do dialogu społecznego i jednocześnie Park - miejsce pracy osób niepełnosprawnych. Organizacja przestrzeni dydaktyczno - naukowej oraz edukacyjno - wychowawczej pozwala minimalizować skutki niepełnosprawności poprzez wdrożenie kompleksowych rozwiązań – aktywizujących, rehabilitacyjnych oraz integracyjnych, ponieważ Park jest miejscem odpoczynku, relaksu mieszkańców Sosnowca. Idea ogrodów sensorycznych przystosowanych do potrzeb niepełnosprawnych rozwija się na świecie od początku XX wieku. W Polsce takie projekty powstają dopiero od kilku lat. W Sosnowcu jest to działanie pionierskie. Nie ma natomiast w naszym kraju takiego miejsca, które oprócz doznań wzrokowych oferuje także całościową stymulację polisensoryczną, dodatkowo współtworzoną i obsługiwaną przez osoby niepełnosprawne.

Projekty dotyczące Parku Polisensorycznego - środki pozyskane z Fundacji TIMKEN

Część I 2012-13r.: 1 000 000,00 zł

Część II 2013-14r.: 986 000,00 zł

Część III 2016-17r.: 1 100 000,00 zł

Na podkreślenie zasługuje wolontariat - studenci, uczniowie, sąsiedzi, osoby dorosłe mające chwilę czasu wolnego - następuje aktywizacja całego środowiska skupionego wokół jednostek.

Praca jest wartością samą w sobie – praca to walka o życie, to praca tworzy życie. Praca dla osób z niepełnosprawnością intelektualną nie jest tylko dostarczaniem pieniędzy, jest kontaktem z rzeczywistością, z samym sobą, ale też byciem razem, przynależnością, aktywnością – całym światem podopiecznych.

Aby zmienić ten stan rzeczy w naszym Mieście konieczna była zmiana sposobu myślenia wielu osób. Grupa osób tworząca fundację Instytut Twórczej Integracji zmierzyła się z możliwością założenia kolejnego podmiotu – spółdzielni socjalnej, a następnie podjęła kolejne działania wychodzące daleko poza ogólnie przyjęte ramy – przetarła szlaki na otwartym rynku pracy.

Sosnowiecki system wsparcia pracy osób z głębszą niepełnosprawnością to obecnie:

- S3 Sosnowicka Spółdzielnia Socjalna zatrudniająca 5 osób,
- Praca na otwartym rynku pracy: Mc Donalds - 2 osoby, Monitoring Beta - 3 osoby,
- Kawiarenka Piękne Spotkania wolontariat – 6 osób,
- Współpraca z Centrum Doradztwa Zawodowego i Wspierania Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie - Centrum DZWONI.

S3 Sosnowicka Spółdzielnia Socjalna:

Z absolwentami ZSS4 realizowany był projekt „Zrobimy to sami” 2012-2013 przygotowanie do pracy zawodowej, które zaowocowało założeniem S3 Sosnowieckiej Spółdzielni Socjalnej. Powstała ze środków projektowych Stowarzyszenia Współpracy Regionalnej.

Spółdzielnie socjalne drugiej generacji – II edycja, POKL.07.02.02-24-026/11, 1.01.2012 r. – 31.03.2014 r.:

-data rejestracji w KRS to 31 października 2013 r.,
 -podmioty założycielskie to dwie fundacje: Nowy Świat, Katowice oraz Instytut Twórczej Integracji,
 -celem jest zapewnienie możliwości pracy i aktywności osób z niepełnosprawnością, w sposób systemowy wypełnia braki środowiska, tworząc nowe warunki funkcjonowania osób z głębszą niepełnosprawnością.

Oferta S3 skierowana jest do dwóch grup społecznych: odbiorców indywidualnych oraz instytucji. Pierwsza to osoby o dużym poczuciu estetyki, świadomie dążące do posiadania wyrobów artystycznych, jednorazowych, unikatowych. Druga to firmy i instytucje, korporacje szukające nietypowych, interesujących rozwiązań w ramach działań reklamowych własnej produkcji, aktywności a jednocześnie z wysoką świadomością społeczną, działań na rzecz osób słabszych w lokalnym środowisku. Członkowie Spółdzielni mają ogromne doświadczenie w swojej pracy. Dzięki temu mogą pracować wymiennie w zakresie swoich zadań. Obecnie S3 zatrudnia 4 osoby z głębszą niepełnosprawnością intelektualną wykonujące ceramikę artystyczną i użytkową oraz 1 z lekką niepełnosprawnością intelektualną i sprzężeniem: głuchoniemą wykonującą szkło w technice witrażowej.

Kluczowym procesem jest ciągłe szkolenie pracowników. Musi ono być wielokrotnie powtarzane i utrwalane ze względu na specyficzne, niewielkie możliwości zapamiętywania osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną i sprzężeniami, które są pracownikami S3. Grafiki pracy jest ustalany ze wszystkimi członkami S3, ważne jest, aby był on powtarzalny i stały. Wszyscy pracownicy podlegają bezpośredniej kontroli, która prowadzona jest przez opiekuna artystycznego, a jednocześnie koordynatora działań, podlega on Prezesowi S3. Funkcję tę pełni osoba z wyższym wykształceniem – ukończona Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu, z praktyką w zakresie pracy z osobami z głębszą niepełnosprawnością intelektualną oraz przysposabiającą do zawodu. Koordynatorowi podlegają wszystkie osoby pracujące w pracowni oraz sprzedaż wyrobów, jak i zleconej produkcji. Przeprowadza on badania i analizy potrzeb klientów, aby elastycznie reagować na zmiany oczekiwań. Głównym kanałem propagowania usług S3 jest polecenie. Klient, który skorzystał z zakupu wyrobów bądź usługi przeprowadzenia warsztatów z zakresu szkła, ceramiki będąc w pełni zadowolony, poleca kolejnej osobie zazwyczaj w sposób nazywany „marketingiem szeptanym” i tak trafiają do S3 kolejni klienci. S3 posiada stronę internetową, ale jest ona niestety skromna i nie oddaje różnorodności działań. Pracownicy nie są w stanie obsłużyć skomplikowanej dla nich strony, ich możliwości posługiwania się technikami informatycznymi są bardzo ograniczone. Koordynator S3 jest z kolei bardziej nastawiony na kreatywność i podnoszenie poziomu pracy podopiecznych – pracowników więc strona internetowa pozostaje zaniedbana. Natomiast S3 posiada własne ulotki promujące wyroby. Utrwała to pozytywny wizerunek firmy jako rzetelnego i wiarygodnego dostawcę wysokiej jakości produktów. Ważne jest również to, iż S3 może prowadzić działalność w sferze pożytku publicznego. Otwiera to drogę do możliwości zawierania partnerstwa z sektorem publicznym, publiczno-społecznym oraz prywatnym, gdzie może występować jako partner. Struktura kosztów - niestety, ciągle są one deficytowe, wymagają wsparcia. W ten sposób S3 istnieje już 6 lat, a ze wsparciem fundacji ITI funkcjonuje na otwartym rynku pracy. Praca na otwartym rynku:

- W ramach współpracy z Centrum Doradztwa Zawodowego i Wspierania Osób Niepełnosprawnych Intelektualnie - Centrum DZWONI kolejne osoby są włączane do pracy na otwartym rynku pracy. Współpraca od ponad 2 lat.
- Możliwość wykonania „próbek pracy” to test możliwości osób z niepełnosprawnością intelektualną.
- Zatrudnienie w MC Donalds dwójki osób z niepełnosprawnością: od czerwca 2017 oraz kolejna od marca 2018.

W ramach aktywności fundacji Instytut Twórczej Integracji:

- Grupa Beta Monitoring: od 01.02.2019 zatrudnia 3 osoby do czynności porządkowych, pomocowych.
- Sosnowiecka restauracja „Magiel Kulinaryny” obecnie w trakcie treningu-2 osoby przygotowywane do pracy - otwarcie prywatnych przedsiębiorstw na możliwość zatrudnienia osób z niepełnosprawnością intelektualną.
- Kawiarenka „Piękne Spotkania”.

Kawiarenka „Piękne Spotkania” powstała z inicjatywy Zespołu Szkół Specjalnych nr 4 w Sosnowcu oraz fundacji ING Dzieciom wraz z Instytutem Twórczej Integracji. Została uruchomiona w Ogrodzie Polisensorycznym 19.04.2019. Cykliczny projekt letniej kawiarenki opartej na wolontariacie uczniów, absolwentów, nauczycieli i rodziców jest niezwykłym doświadczeniem wprowadzania osób z niepełnosprawnością intelektualną na otwarty rynek pracy. Podopieczni szkoły po raz pierwszy w życiu podejmują dorosłe, odpowiedzialne zadania - to sprawdzian ich gotowości na dorosłość i radzenie sobie z jak najmniejszym wsparciem. Szkoła daje możliwość sprawdzenia efektów kształcenia - lata żmudnej, cierplivej pracy terapeutycznej, odkrywania siebie, budowania własnej tożsamości, gotowości bycia razem ze społecznością naszego Miasta. Udział w pracy kawiarenki w ramach wolontariatu bierze 6 osób z niepełnosprawnością, 4 nauczycieli, 2 rodziców, treningowo: klasy Szkoły Specjalnej Przystosobającej do Pracy.

Podsumowanie

Projekt „Idealny Świat” wpisuje się nie tylko w Strategię Rozwoju Miasta Sosnowca, ale również w Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020” - Kierunek działań B.1.3: Podniesienie skuteczności polityki społecznej, w której najgłębiej podjęto problem zaspokajania niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Wsparcie, w tym również wsparcie osób z niepełnosprawnością w stopniu głębszym powinno prowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Ponadto do głównych typów działań zaliczono wspieranie tworzenia warunków do zachowania samodzielności i niezależności osób niepełnosprawnych; rozwój i podnoszenie poziomu dostępności szkolnictwa osób niepełnosprawnych; wspieranie tworzenia warunków do zachowania samodzielności i niezależności osób niepełnosprawnych.

System „Świata Idealnego” ewaluje nadal. To żywy twór, nie da się go zamknąć w określonych ramach. Dostosowywany jest do potrzeb podopiecznych. Wykorzystywane są wszystkie znane metody edukacyjne, terapeutyczne, poszukiwana jest własna droga, indywidualna dla każdego. Tworzone są kolejne elementy – spółdzielnia socjalna, mieszkanie zintegrowane, ogród polisensoryczny. Szkoła, jak i fundacja stawia sobie wiele wyzwań, ale przede wszystkim nieustające przełamywanie stereotypu patrzenia na osobę z niepełnosprawnością przez „zdrowe” społeczeństwo. To przede wszystkim świat tworzony z miłością.

Kopia:
a/a

NACZELNIK
Wydziału Edukacji
Katarzyna Wanic